

Республ. межвед. сб. науч. и науч.-метод. работ. — К.: Вища шк., 1978. — Вып. 17. — С. 69-71.

5. Станиславский Л.В. Выявление папиллярных узоров на пальцах мацерированных трупов методом оптического контрастирования / Труды Всесоюзного научно-исследовательского института охраны общественного порядка при МООП РСФСР. — М., 1965. — № 9. — С. 44-49.

ТАКТИКА ДОПИТУ ПОТЕРПІЛИХ В СПРАВАХ ПРО НЕЗАКОННЕ ЗАВОЛОДІННЯ МОБІЛЬНИМИ ТЕЛЕФОНАМИ

Козицька Олена Геннадіївна

здобувач кафедри криміналістики Київського національного університету внутрішніх справ

На сьогоднішній день існує тенденція щодо збільшення кількості незаконних заволодінь мобільними телефонами. Стаття 41 Конституції України проголошує, що кожен має право володіти, користуватися і розпоряджатися своєю власністю, результатами своєї інтелектуальної та творчої діяльності. Право приватної власності є непорушним. Ніхто не може бути протиправно позбавлений права власності. [1].

Розслідування кримінальних справ, пов'язаних з незаконним заволодінням мобільними телефонами, у всіх випадках передбачає необхідність проведення такої слідчої дії, як допит. Допит – найбільш розповсюджена слідча і судова дія. Практично немає кримінальних справ, при розслідуванні яких слідчий і суд не проводили дану дію.

Потерпілим визнається особа, якій злочином заподіяно моральну, фізичну або майнову шкоду. Про визнання громадянина потерпілим чи про відмову в цьому особа, яка провадить дізнання, слідчий і суддя виносять постанову, а суд — ухвалу. Громадянин, визнаний потерпілим від злочину, вправі давати показання у справі [2].

Своєчасне виявлення осіб, потерпілих від злочину, є однією з важливих умов всебічного, повного і об'єктивного розслідування злочинів та забезпечення прав і законних інтересів постраждалої особи. Потерпілий є суб'єктом кримінально-процесуального доказування і притягується до участі у справі як джерело доказів, за допомогою яких досліджується подія злочину, визначається вина обвинуваченого та розмір можливого покарання.

Потерпілий може бути допитаний про обставини, які підлягають встановленню по даній справі, в тому числі про факти, що характеризують особу обвинуваченого або підозрюваного, та його взаємовідносини з

ними. Не можуть бути доказами повідомлені потерпілим дані, джерело яких невідоме [2].

Особливості допиту потерпілого полягають в тому, що потерпілий безпосередньо стикається з фактом злочину або злочинцем. В більшості випадків він і є очевидцем вчиненого злочину, тому більше, ніж хто-небудь володіє інформацією про обставини злочину, в результаті якого йому було нанесено шкоду. Його показання допомагають слідчому скласти уявлення про подію, яка відбулася, побудувати версії, виявити докази. Тому розслідування, як правило, розпочинається з допиту потерпілого.

Невірною є думка про те, що кожен потерпілий правильно і об'єктивно дає свої показання. В слідчій практиці зустрічаються випадки, коли потерпілі в силу тих чи інших обставин не дають правдивих показань. Особливо часто це спостерігається в результаті добросовісної помилки потерпілого або бажання відшкодувати збитки за рахунок обвинуваченого, приховати свою негативну роль в справі.

Потерпілий детально розповідає про прикмети злочинця, дає його словесне описання в тому вигляді, в якому воно відобразилося в пам'яті. Якщо у потерпілого виникають складності при згадуванні, то не потрібно наполягати. В цьому виникає небезпека навіювання зі сторони слідчого і підпорядкування мислення потерпілого впливу слідчого. Детальний допит про індивідуальні прикмети злочинця, викрадене тощо, є важливим для подальшого розшуку і пред'явлення їх потерпілому для впізнання.

Допитувати потерпілого необхідно якнайшвидше після вчиненого злочину. В цьому випадку показання відрізняються більшою достовірністю і більшою кількістю деталей. При допиті в справах про грабежі і розбійні напади враховується душевний стан потерпілих в момент нападу і після нього.

На першому ж допиті з'ясовується розмір завданих збитків, а також інші питання, що мають значення для встановлення злочинців і виявлення доказів. Іноді в справах про викрадення мобільних телефонів потерпілі завищують їх реальну вартість, що вимагає в подальшому перевірки показань шляхом призначення товарознавчої експертизи. На першому ж допиті потерпілі ще не зорієнтувалися в обставинах події і називають реальну суму збитків.

Закінчуючи допит, необхідно попередити потерпілого про те, що якщо він згадає обставини, що мають значення для розслідування справи, то повинен обов'язково повідомити про це слідчому.

В справах про розслідування злочинів, пов'язаних з викраденням мобільних телефонів, основними питаннями, які повинен з'ясувати слідчий є:

- анкетні дані потерпілого;

- модель викраденого телефону, марку;
- суму, за яку було придбано телефон;
- чи збереглися документи, які посвідчують належність телефону саме потерпілому (квитанції, гарантійний талон, коробка);
- номер сім-картки та ІМЕІ телефону;
- які ще речі було викрадено;
- чи підозрює потерпілий кого-небудь у вчиненні даного злочину.

Насамкінець зазначимо, що показання потерпілого як і показання інших учасників процесу, вимагають перевірки наряду з іншими зібраними доказами по справі і оцінюються слідчим за його власним переконанням.

Література:

1. Конституція України, прийнята V сесією Верховної Ради України 28 червня 1996 року. // Урядовий кур'єр. – 1996. – 14 лип.
2. Кримінально-процесуальний кодекс України: за станом на 1 груд. 2005 р. / Верховна Рада України. – Офіц. вид. – К.: Парлам. вид-во, 2006. – 207 с. – (Бібліотека офіційних видань).

СУД ПРИСЯЖНИХ ЯК ФОРМА ЗДІЙСНЕННЯ ПРАВОСУДДЯ (ДОСВІД РОСІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ В УКРАЇНІ)

*Криворучко Віталій Олександрович
курсант факультету внутрішніх військ Навчально-наукового інституту
підготовки кадрів громадської безпеки та психологічної служби
Київського національного університету внутрішніх справ, старший
сержант ВВ МВС України*

Реалізація конституційної ідеї створення в Україні демократичної, соціальної, правової держави вимагає проведення судово-правової реформи для формування ефективно діючого законодавства, а також судової системи, що забезпечує реальне додержання прав і свобод людини і громадянина. Однією з важливих ланок судово-правової реформи є створення в Україні суду присяжних. Введення цього інституту в нашу державно-правову систему вимагає зваженого підходу до цього.

У суді присяжних дуже важливе те, що в свідомості громадян присяжні втілюють надійну гарантію справедливого і гуманного відношення до обвинуваченого. Винність або невинуватість людини визначають пересічні громадяни, а це важливий чинник довіри. Суд присяжних є яскраво вираженим показником принципів демократії та справедливості.